

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre . . . . . 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 példisor egyszeri hirdetése
 15 f. Közlemények sora 40 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

**Szerkesztőség és
 kiadóhivatal ::
 Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 :: Telefon-szám 16. ::**

A hétről.

Az olasz haderő katasztrófája úgy látszik elháríthatatlan. A számok napról-napra növekedő tengerét vizsgálva, előrenyomuló seregeink útját követve, lehetetlen elfojtani azt az ómenszerű érzést, hogy Gorlice, Belgrád, Nagyszeben után Tolmein egyenkint egy-egy ellenséges ország megsemmisülésének kezdetét jelezi. Az orosz, szerb, oláh és most az olasz haderők ellen valami kérlelhetetlen erővel, csalhatatlan precizitással s engesztelhetetlen bizonyossággal következett el a letipró diadalunk. Mintha másképp nem is történetelt volna. Mily fölény ez az ellenség kapkodó, céltalan véráldozataival szemben!

Az olaszok sehol nem álltak helyt támadásunkkal szemben. Veszteségeink voltak nekünk is, hiszen az olasz hadsereg két és fél éven át minden felhasználható eszközzel dolgozott a védelmi zóna kiépítésén, — de ezt az első nehéz akadályt páratlan erővel leküzdötték csapataink. Az út megnyílt a velencei síkságra s ennek köszönhető az előrenyomulás és eredmények hatalmas mértéke. A további siker attól függ, hogy az ellenség meg bir-e állni a második zónában, a Tagliamento vidékén; ha nem, védelemre csak a lombard alföld dúskulturájú mezőin rendezkedhet be. Első nehézségeket említettünk, mert az olasz hadjárat tele lesz szakadatlan nehézségekkel, inkább, mint bármely más hadjárat, nemcsak a terep lépten-nyomon megerősített vagy megerősítésre kiválóan alkalmas volta miatt, hanem a hazáját védelmező ellenség egyszerű csak fölébredő kötelességtudata miatt. Azonban a mieink részén is van néhány fontos előny: a szerencsés kezdeményezést követő nagy siker, az olasz hadseregben s egyáltalában mindenütt uralkodó fejtelenség, forradalmi hangulat, a kitünő utak s a hasonlíthatatlan technikai felkészültség, melyet a világháború összes hadviselői közül mi fejlesztettünk ki leginkább.

Jószolgatni hálátlan dolog, de azt mondhatjuk, hogy Görz, Doberdo, St. Michele s Udine után a jelenlegi olasz belviszonyok:

gazdasági összeomlás, élelem- és szénhiány, politikai zavarok, elvesztett hadianyagok tömege következtében az olasz hadjárat jelentőségében és eredményeiben az összes eddigieket felül fogja mulni — különösen pedig ami a béke kérdését illeti.

A kurlandi offenzíva, melyet a magunk részéről hajlandók vagyunk csak egy, az olasz támadás leplezése végett indított szekundáló hadműveletnek tekinteni, már nyugvópontjához ért régen, de jellemző Oroszország belállapotaira, hogy még mindig a legnagyobb félelemmel gondolnak egy Pétervár ellen intézendő támadás veszélyeire. Pétervár kiürítése, három oldalról is való lázas megerősítése, a munkás- és katonatanács szinte fájdalmas kiáltása a béke után — igazán tragikus színezetben mutatják Oroszország helyzetét. Így volt lehetséges, amint azt az ántántlapok is írják, hogy egész hadseregek vándoroljanak át a keleti fronttól az olaszra, s most csak egy érdekes kérdés van: megvárják-e az angolok és franciák, míg ezek a hadseregek egyszer a nyugati frontra szállanak?

Vármegyei közgyűlés.

Sárosvármegye törvényhatósági bizottsága október 29-ikén d. e. 10 órakor tartotta meg rendes évnegyedi őszi közgyűlését a vármegye őszi székházában. A közgyűlésen Koós Béla főispán elnökölt.

A közgyűlésre igen sokan jöttek el városiak, vidékiek egyaránt. Nagy érdeklődéssel várták az állandó-választmánynak javaslatát Wekerle Sándor miniszterelnök üdvözlése tárgyában, bárha máris kiszivárgott, hogy a szembenálló politikai pártoknak sikerült éppen az állandó-választmány ülésén oly határozati javaslatban megegyezniük, melyet mindnyájan magukéva tehettek.

És ez helyesen is van így. Sárosvármegye közönségének a mostani viszonyok között lehetőleg tompítania s nem élesítenie kell az egymásközötti ellentéteket, hiszen csakis közös egyetértéssel, együttes munkával tarthatjuk fenn azokat a nagyon kedvező állapotokat, amelyek vármegyénkben nemzetiségi, közművelődési, közgazdasági s egyéb szempontokból vannak. A mostani rettenetes világfelfordulásban, mely ki

tudja milyen új kérdéseket fog még a felszínre vetni, a sárosi értelmiségben ne legyen nagyobb ellentét, mint amennyi elvű férfiaknál nem mellőzhető. Az erősséget, amelyet elődeink itt a magyar állameszmének építettek, nem gyöngítünk, de erősíteniünk kell, ha azt akarjuk, hogy az minden támadásnak ellenállhasson. S ne áltassuk magunkat, azok a támadások szükségszerűleg el fognak érkezni hozzánk is, rajtunk csak az áll, hogy azok minél későbbben következzenek be s a mi ellenálló erőnkön megtörjenek. Sárosvármegye értelmisége nem lehet olyan fényűző, hogy kebelében erős, esetleg a társadalmi térre is kiterjedő politikai haragot folytathasson. Volt már egynéhány esetünk a multban, amelyekben annak káros hatását saját közviszonyainkon tapasztalhattuk.

A határozat, amelyet egyébként meglehetősen heves, de nem a határozati javaslatot érintő vita előzött meg, a következő:

„A vármegye közönsége a m. kir. miniszterelnök úr leiratát tudomásul veszi és egyúttal hazafias érzéssel helyezi kilátásba, hogy az új kormányelnököt és minisztertársait a maguk elé tűzött közérdekű és nehéz feladatok megoldásában hazafias készséggel és buzgalommal fogja támogatni.

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök a világháború véres napjaiban vette át a kormányelnöki tisztet, oly időben, midőn a harcok démonjai és fúriái nemcsak ezrével szedik áldozataikat a drága magyar vérből, de a haza belső viszonyai is folyton romlanak és nehezednek. A mezőgazdaság és a kereskedelem a legválságosabb időszakot éli s a közéletmezés nagy problémáit az erre illetékes hatóságaink csak a legnagyobb erőfeszítéssel képesek biztosítani.

Ezen nehéz időben hazafias megnyugvással látja Sárosvármegye közönsége — s ebben vele együtt érez bizonyára a magyar nemzet egész egyeteme —, hogy a kormány rúdjánál dr. Wekerle Sándor miniszterelnök áll, kinek erős fajsúlyú egyénisége, nagy munkálkodási képessége és Európászerte közismert államférfiúi kvalitásai s különösen és főleg közgazdasági rátermettsége és szaktudománya a legnagyobb garanciáját nyújtják és biztosítják hazánk és nemzetünk javára szolgáló munkálkodásának, miért is Sárosvármegye közönsége teljes reménnyel néz dr. Wekerle Sándor kormányelnök és minisztertársai munkálkodása és közreműködése elé, amiről a törvényhatóság a miniszterelnök urat feliratban értesíteni rendeli.“

Rendkívül érdekes volt még dr. Csatóry Ágost, Zaborovszky Béla s még több bizottsági tagnak indítványa a nemzetiségi törvény módosítása, a magyar szupremácia biztosítása s

**CSEMEGÉK, CUKORKÁK
 LEGJOBB MINŐSÉGBEN**

KLEIN JENŐNÉL

**BODEGA
 FŐUTCA : TELEFON
 46. SZ. : 162. SZ.**

mégegyszer
deletet jóvá-
ájus 15-ikétől
orú tartamára
kocsi-tarifá a
kocsi Bártfáról
(r.), oda-vissza
eddig 8 kor.);
közösséssel 7 kor.
fa város mó-
etét is; a kép-
mondhatja a
nyáron való
endégek, akik
dnak a fürdő-
ek, 3-5 napig
enediját fizet-
ásig a zene-
oszt. gyógy-
gydíja ezentúl
osztályban 15,
ve 3 korona.
ősebb család-
gydíj 20%-át
kapja. Dr. D.
rdulóját
ekkel, emlé-
meg ország-
népnevelés,
om szélesebb
zeti nyelv és
eti szabadság
ek nagyjában
k, amelyek a
k és amelye-
lépei nemzeti
ül magukéivá
máció négy-
felekezetnek,
világosodás-
különösképen
ak. Hogy ezt
utolsó négy-
5 tehát, ha a
omást vesz a
és melegen
Ezt a jubiláris
egye protes-
ségek közül
I. egyház és
óber 31-ikén
i és katonai
ével ünnepi
templomban,
al gazdagon
mból zsúfo-
gel. Az oltári
Draskóczy
theol. akad.
oltári imája
ével és mély
pi érzéseket
5l. Az ünnepi
dotta. A fiatal
be állását és
etét, az alka-
n méltatta a
mélységes
ki magát a
gazdagsága
zésvilágával.
istentisztelet
m tanáiraival
járultak. Az
Lajos a nála
bűnbánatra,

töredelemre intette az Úrvacsorájában részt-
venni kívánó híveket. Mindezek után egyházi
díszközgyűlés volt, amelyen Bánó Aladár egy-
házi felügyelő lendületes szép szavakban mélt-
tatta a nap jelentőségét és emlékezett meg
kegyelettel az elődokról. Utána dr. Wallentínyi
Samu egyházi jegyző érzésteljes melegséggel
terjesztette elő a nap jelentőségét megörökítő
javaslatait az egyháztanácsnak. S végül Mayer
Endre az Evangélikus Nőegylet nevében be-
jelentette és szép szavakban méltatta a nőegy-
letnek ama szándékát, hogy a mai nap meg-
örökítésére elhagyott intelligens nők részére
Otthont teremtsen és erre a célra a háború
befejezte után haladéktalanul épületet emel.
Ugyancsak október 31-ikén d. u. 6 órakor a
Kollégium dísztermében ünnepelt a Kollégium
fenntartó hatósága, tanárkara és ifjúsága.
Draskóczy Lajos igazgató színekben gazdag,
érzéseken mély, tartalmas megnyitó-beszéd-
jével az ünnepi hangulatot hevítésmélt magasra
élesztette. Ebben az ünnepi hangulatban hall-
gattuk meg aztán dr. Masznyik Endrének,
a pozsonyi teológiai akadémia tudós igaz-
gatójának hatalmas emlékbeszédét. A gondo-
latoknak mélysége, a disztinált előadás
jellemzi dr. Masznyik Endrét. Minde tulaj-
donságok érvényre jutottak ebben az emlé-
beszédben is. Nem szűklátókörű, felekezeti
szempontból, de a világtörténelem és a mai
művelt európai társadalom hatalmas perspek-
tívájából szemlélve méltatta a reformáció nagy
hősét, Luther Mártont. Meg kell még emlé-
keznünk azokról az énekkarokról, amelyek az
istentiszteleten és a kollégiumi ünnepélyen
közreműködtek. Egy női- és férfikar (theolo-
gusok) Szánik Ernő, egy férfi- (theologusok)
és gyermekkar (főgimn. tanulók) Borsody
Károly és egy vegyeskar (polg. leányisk.,
főgimn. tanulók és tanítóképezdészek) Kapy
Gyula mesteri vezetése mellett fényes sikerrel
működtek közre az istentiszteleten, illetve a
kollégiumi ünnepélyen. A Koll. ifjúsága sike-
rült szavalatokkal tette változatossá a koll.
ünnepély programját. G. J.

Hadiárvák. Rokkant katonák. Hősök emléke.

A sárosvármegyei hadiárvák alapja ja-
vára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sáros-
vármegye gyámpénztárába 1917. okt. 30-ikáig
a következő adományok folytak be:
A már nyugtázott összeg .. K. 56,399-13
Lefkovits Miksa eperjesvidéki kör-
jegyző útján: Aranybánya község
fiatalsága 20 kor., Zselyezsnyik Jó-
zsef és Pulyik András aranybányai
lakosok 5-5 korona .. 30-
Schwarz Árpád a Sárosvm. Szeszter-
melők Szövetkezete igazgatójának
adománya .. 100-
Wischin Győző sárosbogyányi körj.
útján köre községeinek lakosai .. 81-65
Jurascsik Győző lófalui körj. útján:
Bérczálja községből .. 20-91
Kolossó .. 36-80
Lófalú .. 21-45
Részó .. 13-40
Trocsány .. 3-45
Szakmáry Géza bártfai fszolgabíró útj.
Fekete Béla lemeszi szolgabíró útján:
Miavecz János lapispataki lakos
adománya .. 20-
Ugyanannak útján: Paulik János
zsegyei és Merkovszky Erzsébet
sárosbogyányi lakosok adománya .. 50-
Sitányi Győző kapii körjegyző mező-
rendőri ügyből kifolyólag .. 5-
Langsch Róbert nagysárosi közs. jgyző
útján: Dudás János adománya .. 12-
Libera István adománya .. 10-
Bielek Zoltán .. 11-
Sitányi Győző kapii körjegyző útján:
Gál András adománya .. 10-

Kocsán Elemér kisszebeni körjegyző
útján: Jurkuv György adománya 15-
Raisz Viktor budapesti lakos halottai
sírhelyeinek díszítési költsége cím. 20-
Összesen: K. 56,879-79

A fentebb felsorolt adományokat ezennel
nyugtázom. Együttal a mélyen tisztelt *adako-
zóknak és gyűjtőknek áldozatkészégükért és
sikeres fáradozásukért* — a hadiárvák nevében
— hálás köszönetet mondok.
Eperjes, 1917. okt. 30. DR. MÁRIÁSSY BÉLA s. k.,
Sárosvárm. árvaszékek elnöke.

Az eperjesi hadiárvák alapjára az elmúlt
héten a következő adományok érkeztek:

A gyűjtés eredménye nov. 3-ikán K. 36,477-38
Eperjes, 1917. november 3. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

Helyreigazítás. A múlt számban közölt
100 koronát nem a Szeszfűnömítő, hanem
Schwarz Árpád igazgató úr adományozta a
hadiárvák alapjára.

Az eperjesi rokkant katonák alapjára az
elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

A gyűjtés eredménye nov. 3-ikán K. 3146-74
Eperjes, 1917. november 3. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

Az eperjesi hősök emlékére az elmúlt
héten a következő adományok érkeztek:

A gyűjtés eredménye 1917.
november 3-ikán .. 52,046 kor. 97 fill.
Eperjes, 1917. november 3. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

SZÉCHENYI-KÖR.

Az első zeneestély november 7-ikén, szer-
dán d. u. 6 órakor lesz. Rendezi a Kör titkára,
dr. Wallentínyi Samu. A tagok sziveskedjenek
tagsági jegyeiket, valamint a karzati jegyeket is
magukkal hozni, hogy azt felmutathassák.

Irodalmi estély. A Kör nov. 14-ikén, szer-
dán rendezi az első irodalmi estélyt. Ez estélyen
a Kör Tompa emlékéit ünnepli meg, a nagy költő
születésének 100-ik évfordulója alkalmából. Az
estély műsora:

1. „Tompa születésének 100-éves fordulóján.”
Irta ifj. Wallentínyi Dezső, szavalja Bárdos
Márta.
2. Emlékbeszédet tart dr. Wallentínyi Samu.

Az irodalmi estélyt a kisteremben tartjuk meg.
Belépő-díj nincs. Nemtagok is megjelenhetnek.

KÖZELLÁTÁS.

(Ezen rovatban közöljük a városi hatóságnak a köz-
élelmézt szabályozó hirdetményeit.)

Közellátás ügyosztályai a városházán:

Gabona-, lisztügyekben Magyar József h. polgm.
Tej, tejtermékek, tojás .. Saly Győző főkapitány
Tüzelő- s világítóanya-
gok (szén, fa, kőolaj) Bretz Sándor v. építész
Cukor, kávé, fűszerek,
élelmi s ruház. cikkek Theisz Géza számvevő
Burgonya, káposzta és
különféle főzelékek .. Bereczky Viktor üo.-vez.

Piaci árúok, kofák s viszontelárúsítók csak
d. e. 11 óra után vásárolhatnak a piacon élelmi-
cikkeket. Saly s. k., rkapitány.

Az esetleges visszaélések elkerülhetése s az
ellenőrzés megkönnyítése céljából a rendőrség
kéri a közönséget, hogy a cipőre erősített s a
cipő árát feltüntető *cédulát* a cipő megvétele után
a *cipővel együtt* vegye át s azt semmisítse meg.
Eperjes, 1917. okt. 13. Saly s. k.,
rkapitány.

A szárnyasok maximális árai:
1 pár csibe, nagyság szerint .. 6-8 K.
1 drb tyúk vagy kakas .. 8-10 "
1 " kacska .. 8-10 "
1 " liba .. 16-20 "
1 " pulyka .. 20-25 "
1 " kappan .. 10-12 "

Sárgarépa és petrezselyem nagy-
bani ára .. 98 K.
Eperjes, 1917. október 26. Saly s. k.,
főkapitány.

HIREK.

A hősök emléke.

Valami különösen mély és átértett
bensőséggel ünnepelte Eperjes minden
rendű és rangú közönsége halottak estéjén
a hősök emlékét. A mécsesek glóriába
szövődő sugárözöne ugyan hiányzott a
borús őszi alkonyatból, a kopott fakeresztek
s az aranybetűs márványlapok mellől, — de
pótolta azt a lelkek sugárbeszövődő hála-
adása a hősök iránt és reménye a gyer-
mekeink kiküzdött békés jövőjében.

Az emlékezők ezrei között, a lélekzet-
visszafojtott csöndben, a gyermekszívek
tisztán csendülő énekében, férfi prédiká-
torok hitvallásában erősebben zengett a
hősi erő és reménység érzése, mint az
elmúlás szomorúságának fáradt, nehéz
gondolata. Az erdőkoszorúzott ormokról,
az egyszerű katonasírookra néző ősi vár-
romokról mintha századok és azok nagyjai
figyelték volna végig emléküik ünneplését
s emelték volna a maguk nagyságához a
hétköznapiságból kivágyódó lelkeket. Az
ellenségjárta, vérrel megvédett föld szíve
mintha hallhatóan dobbant volna, mikor
a százak ajakán elröppent az esküvés: a
nagy világon e kívül nincsen számunkra
hely!

Nem volt sír virág nélkül. Őszirózsa-
csokor emlékezett minden keresztén, de
koszorúkat is hoztak a könnyező édes-
anyák, lefátyolozott arcú jegyesek és égő
rózsákat kicsi gyermekek, akik gyászolnak,
bár azt sem tudják, honnan fakad a könny.
Öreg, összeesett anyókák könnyeztek rá-
borulva reményük egyetlen megmaradt
szimbolumára, bajtársak állottak levett
csákóval egy kettétört kard előtt s lelküket
az önsorsuk előresejtése szállotta meg és
egy árva, elhagyott sír előtt két kis mezít-
lábás cigányleányka ült a földön és sut-
togott egymásnak, hol a kicsi keresztre
emelve gyönyörű mélytűzű szemüket, hol
az őszirózsa fonnyadó szirmait cirógatva
maszatos, apró ujjakkal. Az emberek
megállottak, elnézték sáros, kopott rongyai-
kat, krajcárt dobtak nekik s elfelejtették
egy percre a maguk kínzó fájdalmát.

Csodálatosan mély volt e napon az
emberek együttérzése, ünnepies lelkülete
s különösen *Fábry* tiszteletesnek költői
szépségeiben gazdag, mély gondolatokkal
telített beszédénél tört ki a viharedzett
katonák s az élet titkait alig sejtő iskolás
leányok lelkéből az együttérzés, a vigasz-
taló szó, bátorító simogatás utáni fölsírás.
Istenem, ma igazán nincs azon szégyelni
való, ha lenyűgözöttségünk bilincseiből
csak meleg, nehéz könnyek árán szabadul
föl egy percre is a lelkünk, szívünk.

A sírok földízítése, az ünnepély ren-
dezése mind a két temetőben, a nagy
temetőben és járványtemetőben egyaránt
egyszerű s mégis poétikus, bensőséges,
szép volt, — a megilletődött lelkek, ünneplő
szívek háláját nyerik érte jutalmul, akik
résztvettek benne.

Szerkesztőségünkben. A lap kiadóinak felkérésére az EPPERJESI LAPOK szerkesztői teendőit *Dvortsák Győző*, eddigi főszerkesztő látja el mindaddig, míg ez irányban véglegesen nem történik intézkedés.

Személyi hír. *Koós Béla* főispánunk nov. 3-ikán érkezett székhelyére.

Kitüntetés. Őfelsége a király *Martényi* Ferencnek, a cs. és kir. 67. sz. gyalogezred egészségügyi hadnagyának, az ellenség előtt tanúsított vitéz és önfeláldozó magatartásáért — a kardok egyidejű adományozása mellett — legfelsőbb elismerését fejezte ki.

25 év közszolgálatban. Csendsben, zajtalanul, a világháborúhoz illően ünnepelte meg közszolgálatának 25-éves évfordulóját a jog- és igazságszolgáltatásnak egy becsületes munkása: *Szekeress Dezső* kir. ítélőtáblabíró, az eperjesi járásbíró vezetje. A bírói karnak mindig munkás és kiváló tagja volt s igazságos és pártatlan munkálkodásával kiérdemelte nemcsak kartársai, de az ügyvédi-kar s a jogkereső közönség osztatlan elismerését is és bizalmát megszerezte.

Kitüntetések. A király *Ferderber* Arturt, a 15. táb. tarackezred hadnagyát, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért ezüst signum laudisszal tüntette ki.

Gelbmann Miksa zászlós a II. oszt. ezüst vitézségi érmet kapta.

Papszentelés. Dr. *Novák István* püspök, a papnevelőintézet házi kápolnájában a napokban adta fel a papi rendet *Kendrovsky* Miklós, *Kizák* Bertalan, *Kubek* Elek, *Lengyel* Gyula, *Szedlák* Tivadar, *Schudák* Gusztáv és *Schudich* Béla végzett papnövédeknek.

Halálozás. Gróf *Brandis* Clemens okt. 28-ikán, életének 67-ik évében, rövid szenvedés után meghalt Sebeskellemesen. Temetése a legnagyobb részvét mellett okt. 31-ikén ment végbe a róm. kath. egyház szertartása szerint. Az elhunytban özv. gr. *Wengersky* Húgóné sógorát gyászolja.

Rezy Vilmos tótsóvári m. kir. főerdőszámtanácsos, a II. oszt. polgári hadiérdemkereszt tulajdonosa október 27-ikén, érdemekben gazdag, munkás életének 55-ik évében Liptószentmiklóson, rokon látogatás közben, hirtelen elhunyt.

Kulcsár Jolánka életének 5-ik évében nov. 3-ikán elhunyt. Temetése a r. kath. egyház szertartása szerint nov. 5-ikén megy végbe.

Bécsi evangélikus lelkész városunkban. Nov. 4-ikén *Monsky* bécsi ev. lelkész érkezik városunkba s a délután 4 órakor tartandó istentiszteleten az evang. templomban fog beszédet mondani. Az istentiszteleten az alkalmi női- és férfivegyeskar meg fogja ismételni azt a gyönyörű éneket, melyet Szánik Ernő énektanár vezetése mellett a reformációi ünnepi istentiszteleten oly precizitással s nagy sikerrel adott elő.

Emlékünnepély. Az eperjesi m. kir. áll. el. népiskolai tanítónőképző-intézet a Hősök emlékére november 5-ikén d. e. 11^{1/2} órakor gyűjtéssel egybekötött emlékünnepélyt tart, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja *Dúzs* Mária, igazgató.

Képkiallítás. A kollégiumi főgimnázium képkiallítása a Kollégium központi épületében megtekinthető vasárnap d. e. 11—1-ig, d. u. 5—7-ig, hétköznap d. u. 5—7-ig. Belépődíj nincsen.

Népies előadások rendezése. Az Orsz. Szabadoktatási Tanács felhívására a tél folyamán Palonczán, Tótsóváron és Magyarjakabfalván fognak tartatni népies ismeretterjesztő előadások. A lakosság részére az említett községekben az ismeretterjesztő előadásokat az iskolák tanterői rendezik.

Dr. Rácz Dezső városi rendőrorvos-h. november 1-jétől kezdve rendelőjét a *Rákóczi-házba* (Fő-utca 86.) helyezte át.

Levél a kiadóhoz. Báró Szalay Gábertől, kit felesége, Berzeviczy Edith révén fűznek kötelekek megyénkhez, vettük és közöljük a következő levelet: „Kedves Barátom! Rokoni kötelekek révén félig sárosinak érzem magamat; szívem-lelkem oda vonz e földhöz mindig. Ez készlet, hogy két sárosmegyei gyűjtéshez, amelyekről az EPPERJESI LAPOK-ban is mindig olvasok, szerény tehetséggel hozzájáruljak. Dokumentálni kívánom ezáltal is odatartozandóságomat. Légy szíves, juttass a csatolt összegből a sárosi hadiárvaik alapja javára 50 koronát, a 67-esek arany babérkoszorújára 20 koronát. Budapest, 1917. okt. 26. Szívélyesen üdvözöl igaz híved: *Gábor.*”

Fűszerkereskedők záróraja. Az eperjesi fűszer- nagy- és kiskereskedők a világtitási és fűtési anyagok hiánya miatt elhatározták, hogy november 5-ikétől kezdve este 6 órakor zárják be üzleteiket.

Árdrágítás. Eperjes város rendőrkapitánya *Szabó* Gézáé eperjesi női- és férfitárukereskedőt, férfi-fehérnemű túlmasg áron való eladásáért 600 kor. bírság fizetésére ítélte.

„Perpetuum“ folytonégő kályha minden nagyságban és kivitelben kapható a *Luchs* Ede és Társa cégnél Eperjesen. Ezen kályhák használata 50% fűtőanyag-megtakarítást jelent.

Nagyobb alapítvány a Vöröskereszt céljaira. *Glasner* Mór és neje *Hay* Etel 2000 kor. n. é. 6%-os hadikölcsön-kötvényt ajándékoztak az eperjesi Vöröskereszt-fiókegylet céljaira, a *Schwarz* és *Glasner* cég fennállásának huszadik évfordulója alkalmából. A nagylelkű adományozóknak, akik a háború folyama alatt a társadalom minden emberbaráti mozgalmában tevékeny részt vesznek, ezúton mondunk egyesületünk nevében forró köszönetet. Özv. *Semsey* Boldizsárné, *Faragó* József elnökök, *Vogel* Béla pénztáros.

A hadibiztosítás érdekében. Az Augusztá-gyorssegélyalap hadibiztosító osztálya azt tapasztalta, hogy a biztosítási mozgalom Sárosvármegye területén mindeztideig csak szűk keretek között mozgott és távolról sem érte el azt az eredményt, melyet az intézmény humánus és szociális volta megérdemel. Tekintettel arra, hogy a véres háború dúlása mind-egyre tart, a jelzett intézmény kötelességének tekinti a hadibiztosítás eszméjét erőteljesebben üzni, és éppen ezen célból megbízta *Altstedter* József és *Fischmann* Ferenc tisztviselőit, hogy a hadibiztosításnak Sárosvármegyében való megszervezése és terjesztése érdekében a szükséges lépéseket végezzék el.

Alapítvány hadiárvaik részére. A cs. kir. szab. *Gizella-Egylet* kölcsönös élet- és hozománybiztosító intézet működésének ösztönzésére 1000 szegénysorsú és 10 éven aluli korban lévő hadiárva részére teljesen díj- és költségmentes kötvényeket adományoz, melyek minden gyermek részére 20-ik életévének elértére 500 kor. tőkét biztosítanak. Ezen kötvények tiszteletadományt képeznek a háborúban elesett, sebesülés vagy betegség folytán elhalálozott harcosok gyermekei részére. Ily kötvények adományozása iránti kérvények csakis az intézet úrlapjain s legkésőbb 1918. február 1-jéig vétetnek figyelembe. Szegénysorsú hadiárvaik hozzátartozóinak felvilágosításokkal és kérvény-úrlapokkal készséggel szolgál a magyarországi vezérképviselőség, Budapest, VI., Váci-utca 12. szám.

A helybeli csapatkórház a betegek számára tartandó istentiszteleteknél való használatra egy kölcsönadandó harmoniumot keres. Értesítést *Treszler* László ev. tábortanító lelkész kér.

Jótekonyság. *Semsey* Ottóné úrnő Demé-teről koszorúmegváltás címén *Brandis* gróf elhunytja alkalmából az eperjesi *Vakok* Intézetének 30 koronát adományozott.

Fémösszeírás. Eperjes város rendőrkapitánya felkéri a lakosságot, hogy az e napokban megküldött fémösszeírás íveket töltsse ki mielőbb s küldje el hozzá. Akiknek nincsenek fémtárgyaik, azok üresen küldjék vissza az íveket.

Az eperjesi Izr. Nőegylet népkonyhája november második felében nyílik meg és a vezetőség fáradságot nem kimélve teremti meg, az élelmiszerek beszerzésének nehézségei miatt nem csekély munkával és áldozatokkal, a megnyitás lehetőségét. Az idei nehéz esztendőben tudjuk csak igazán méltányolni az Izr. Nőegylet munkálkodását. Hiszen ebben a szomorú, válságokkal teljes évben van csak igazán szükség a szeretettel teljes segítő kezekre. Pedig az Izr. Nőegyletnek anyagi erejét jóval meghaladó erővel kell végeznie a jótekonyság magasztos munkáját; a háború kitörése óta, minden jövedelmi forrása megszüntével, a béke idején gyűjtött minden vagyonát fel-emésztette már, hogy kivehesse részét az ember-szeretet magasztos, de megpróbáltatásteli munkájában és ne kellesse kiállania akkor, amikor a szükség a legnagyobb. A megpróbáltatások idején fogékonyabb az emberi szív, érzőbb a lélek és mindig volt, ki az emberszeretet és humanitás harcosait támogassa és felkarolja. *Glasner* Mór és neje sz. *Hay* Etel 4000 koronás alapítványa, dr. *Propper* József, az egyet népkonyhájának megalapítója és fáradhatlan titkára, ki az élelmiszerkészletek beszerzéséhez szükséges 6000 koronát a népkonyhának felajánlotta, lehetővé tették, hogy a népkonyha nemes működését folytathassa és százaít a nyomorgók és szenvedőknek meleg étellel lássa el, fűtött helyiségeiben megvédje a tél borzalmaitól és letörölje a hadbavonultak gyámoltásra szoruló családjaik könnyeit, segítő kezét nekik is felajánlván. A csendesen, minden feltűnés nélkül dolgozó áldásos és a mai időben oly végtelenül fontos intézményt a közönség nemeslelkű pártfogásába ajánljuk, hogy adományaikkal karolják fel magasztos munkásságában városunk ezen legáldásosabban működő intézményét. Vegye ki részét mindenki erejéhez mérten az embermentő akcióban, támogassa önkéntes adományaival a népkonyhát és legyen részese a lélekmentő nehéz munkának.

AVakok Eperjesi Intézetének fenkölt-lelkű jóltevője, *Piller* Kálmán, nemes gondolkodásának fényes jelét adta, amidőn a szenvedő emberiség legsújtottabbjainak, a vakoknak támogatására egyezer koronát juttatott és ezzel a Vakok Eperjesi Intézetének alapító-tagjai sorába belépett. A legnemesebb emberbaráti cselekedetért az intézet igazgatósága e helyen is kifejezi hálás köszönetét.

Felhívás. A kassai keresk. és iparkamara felhívja az érdekeltség figyelmét a minisztériumnak 3100. sz. rendeletére új és használt *zsákok* feldolgozásának és forgalombahozásának korlátozása tárgyában, amelynek értelmében zsákbizottság alakítatik, bejelentési kötelezettség s zsákkölcsönzés korlátozása, valamint szállítási igazolvány szükségére van kimondva. — Továbbá felhívja a kamara az érdekeltség figyelmét a minisztériumnak 3967. sz. rendeletére a *gubacsért* követelhető legmagasabb ár megállapításáról, mely a kamara hivatalában megtekinthető.

Adományok. Az eperjesi Vöröskereszt-fiókegylet javára következő nemesszívú adományok folytak be: 286 kor. 50 fill. a lemesvidéki vöröskereszt-fiókegylettől, 10 kor. *Flachbarth* Jenőné úrnő, Nagysáros, koszorúmegváltás címén, amelyekért őszinte köszönetet mond az elnökség.

MA

SZERKESZTIK
REMENYIK LAJOS
WICK GYULA

A lap szellemi rés-
vonatkozó közlemény
Flórián-utca 4. szám
küldendő.

Kézimunkaoktatás

A háború borz-
könyvessepekkől t-
világot. Néhol n-
tetsző hatalmas sz-
rendnek s egy es-
másutt új világok-
palotákat emelt t-
lakóinak koldusbo-
csen országunkba-
hová ez a véres-
Mi tanítók hiába-
megfeszítésével, h-
iskolába be ne jö-
zásunk. Befurakod-
mekek könnytelt s-
vérüktől, rokonukt-
mosolygott a gyerm-
gott a homlokukon-
egy-egy líresebb g-
ott meresztgette ij-
soványodott gyerm-
kaján nevetéssel el-
kain, rongyos köny-
voltunk befogadni-
tásunkat, nevelésün-
átalakítani.

A nm. miniszter-
ket ebben s nehé-
bölcs rendeleteivel
haladva a fentemlité-
s viszont az előny-
munk. Ilyen a f. évi
megjelent 977—19-
többek között ezek-
tönöktől, hogy a
nehéz viszonyok k-
gondosan számúzt-
szülőket nem terhe-
zásra, átalakításra,
mellett is különös

Örömmel olvas-
felette időszerű rem-
békeidőben is látha-
a piperemunkától,
kolás stb. úgy a
a felvidéki falusi
pénz- és időpazarlá-
hiúságra való neve-

Ha már békeid-
szenves volt a par-
betét, hurkolt csip-
háborúban, melyb-
szülőt annyira súj-
gyos ruha miatt is-
hogy még kézim-
A kézimunkatanít-
vált. A kegyelme-
módozatokat, eszke-
a kítűzött célt el-
megállapítanunk.

A célt, t. i. hog-
munka minden gy-
títák a szülők meg-
sorsú gyermekek
nyomort, szertem-
megvalósítani.

Kézimunka tan-
hogy ne új anyagb-
a régi holmit igye-
Így ne a harisnya
beszövésére fectes-
szótt harisnya tart-
vetekedik az újjal,
kerül a hozzávaló

MAGYAR KISDEDNEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁS

SZERKESZTIK:
REMENYIK LAJOS ÉS
WICK GYULA.

A lap szellemi részére
vonatkozó közlemények
Flórián-utca 4. szám alá
küldendők.

KIADÓHIVATAL:

KÓSCH ÁRPÁD könyv-
nyomtató-intézete.

Előfizetési pénzek — isko-
lák és tanítók részére az
Eperjesi Lapokkal együtt
egész évre 7 korona — ide
küldendők.

A SÁROSVÁRMEGYEI NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

.... Az Eperjesi Lapok kéthetenként megjelenő melléklete. ....

Kézimunkaoktatásunk reformja a háborúban.

A háború borzalmas szenvedésektől s véres könnycseppektől telített hulláma elborította a világot. Néhol nekiment örökkévalóságnak tetsző hatalmas sziklának: a megszokott világrendnek s egy csapásra porrá morzsolta azt; másutt új világokat alkotott. Kis kunyhókból palotákat emelt uzsorás kezével, s paloták lakóinak koldusbotot nyomott a markába. Nincsen országunkban egy picinyke menhely, hová ez a véres hullám be ne hatolt volna. Mi tanítók hiába zártunk ajtót, ablakot erőnk megfeszítésével, hogy békés államunkba: az iskolába be ne jöjjön, hiábavaló volt fáradozásunk. Befurakodott s ott ült szomorú gyermekek könnytel szemében, kik apjuktól, testvérüktől, rokonuktól búcsúztak az imént. Ott mosolygott a gyermekek ajkán vagy ott ragyogott a homlokukon, ha az épületek zászlóerdeje egy-egy híresebb győzelmet hirdettek s viszont ott meresztette ijeszítő tekintetét éhségtől elsoványodott gyermekek testén s ott vigyorgott kaján nevetéssel elnyűtt, széllel-bélelt ruháscskáin, rongyos könyökök keresztül. Kénytelenek voltunk befogadni csendes szigetünkbe s tanítástunkat, nevelésünket ennek megfelelően kellett átalakítani.

A nm. miniszter úr mindig segített bennünket ebben s nehéz idők szükségéhez mért, bölcs rendeleteivel megadta az irányt, melyen haladva a fentemlített háborús bajokat enyhíteni s viszont az előnyöket kihasználni volt alkalmunk. Ilyen a f. évi 9. sz. NÉPTANÍTÓK LAPJÁBAN megjelent 977—1917. sz. rendelete, melyben a többek között ezeket találjuk: „Elvárom a tanítónőktől, hogy a kézimunkaoktatásnál a mai nehéz viszonyok között minden piperemunkát gondosan számúznak, ilyen kiadásokkal a szülőket nem terhelik s a ruhajavításra, foltozásra, átalakításra, még a tantervtől való eltérés mellett is különös gondot fordítanak“.

Örömmel olvashatjuk a miniszter úrnak ezen felette időszerű rendelkezését, mert hiszen már békeidőben is láthattuk, mennyire idegenkedik a piperemunkától, milyenek: a horgolás, hurkolás stb. úgy a tanyai magyar paraszt, mint a felvidéki falusi szülő. Szerintük ez céltalan pénz- és időpazarlás s az elmaradott elfogultak hiúságra való nevelést is látják benne.

Ha már békeidőben is felesleges és elleneszenes volt a parasztyermekeknek a horgolt betét, hurkolt csipke, mennyire azzá lett a háborúban, melyben a féktelen drágaság sok szülőt annyira sújtott, hogy gyermekeik rongyos ruha miatt iskolába sem járhatnak, nem-hogy még kézimunka-anyagra is telt volna! A kézimunkatanítás reformálása szükségessé vált. A kegyelmes úr kiadta a jelszót, de a módokat, eszközöket, melyek segítségével a kitűzött célt elérhetjük, magunknak kell megállapítanunk.

A cél, t. i. hogy a gyermekek a női kézimunka minden gyakorlati hasznú ágát elsajátítsák a szülők megterhelése nélkül s a szegénysorsú gyermekek ruházatáról eltüntessük a nyomort, szerintem a következőképpen lehetne megvalósítani.

Kézimunka tanításánál az legyen az elvünk, hogy ne új anyagból alkossunk valamit, hanem a régi holmit igyekezzünk használhatóvá tenni. Így ne a harisnyakötésre, hanem a harisnya beszövése fektessük a fősúlyt, mert egy beszöött harisnya tartóssága tapasztalatom szerint vetekedik az újjal, holott csak néhány fillérbe kerül a hozzávaló pamut, az újhoz ellenben

8—10 korona. S ez az arány fennállt a békeidőbeli áraknál is.

A fehérnemű és felsőruha javítása, foltozása, beszövése, 'beszegése stb. legyen mindenkor fő kézimunkaanyagunk, nemcsak a tanterv szerint előírt osztályban, hanem mindenütt. Ne engedjük meg, hogy a leánytanuló rongyos könyökkel, vagy gombliányos ruhában üljön a kézimunkaórán. Minden tanuló maga gondozza fehérneműjét és felsőruháját.

Végül egy praktikus gondolatomra hívom fel kedves kartársnőim figyelmét, mellyel én eredményt értem el s mely tulajdonképpen írásra késztetett.

Nézzünk csak körül ismerőseink lomtárában vagy a padlásán. Vagy ne menjünk messze, a saját lakásunkban is találunk többé-kevésbé elnyűtt vagy egészen jó, csak divatját multa ruhákat, kabátokat stb. Mi mindent lehet abból csinálni! Milyen jó meleg gyermekkabát, csinos ruhácska, takaros kötényke kerül ki belőle, hát még mennyi boldogság, öröm, szeretet sugárzik ki a szegény didergő, lerongyolódott gyermekek hálás tekintetéből! Nem is hittem szemeimnek, mikor próbáltam, hogy egy leporosodott, kopott ruhából milyen csinos gyermeköltöny lett. S hogy miképpen tegyük azzá, elmondom.

Először is otthon kiválasztjuk vagy ismerőseinktől elkérjük a régi holmikat, akármilyen selejtesnek látszik is az. A jobbmódú tanulókkal gyűjtést is rendezhetünk, hisz a jótékonyághoz szokott közönségünk szívesen adja a hasznavehetetlen holmit, molynak szánt eledelt. Ezeket a ruhákat a gyermekekkel kiporoltatjuk, a zsíros foltokat szalmiákszesszel kitisztítjuk (hisz ez is hasznos tudnivaló). A nagyon piszkosokat tiszta, meleg vízben kimosatjuk, a színevesztett szövetet fonákjáról használjuk. A kitisztított ruhákat osztályozzuk, megnézzük, melyikből mit lehet legalkalmasabban formálni s kinek mire van égető szüksége. Mikor az megtörtént, kifejtjük a gyermekekkel a ruhákat, mértéket veszünk s az első ruhát mi, a többiekét az ügyesebb VI. oszt. növendékek szabják utasításunkra. A ruhácska egyszerű legyen, de fzléses, hogy a leányok szépérzéke fejlődjék. Előre megbeszéljük alakját, a véleményük megfigyelésével s ferde nézetük elosztásával. Megmagyarázzuk a ruha készítményét, eszközeit s a tanulók ügyességéhez mérten osztjuk ki a munkát. A gyakorlatabbak nehezebb, az ügyetlenebbek egyszerűbb munkát végeznek s fokozatosan kapnak fontosabb munkát. Egyszerre csak egy ruhát varrunk, de azon az egész osztály dolgozzék. Mikor másik ruhácskát varrunk, akkor a részek fel lesznek cserélve úgy az ügyesebbeknél, mint a kevésbé azoknál. Pl. aki ujjakat készített, az gallért kap, vagy aki fércelt, az szegést kap és megfordítva. Ruhadíszítésre az előírt dízmunkát lehet alkalmazni, milyenek pl. egy keskeny hurkolt ív vagy horgolt csipke, aszerint, hogy mi illik a kelméhez a jó fzlés szemmel-tartásával. A dízmunkát azok a jobbmódú gyermekek végezzék, kiknek a szülői annak a tanítását is kívánják.

A ruhavarrásnál felmerülő csekély kiadásról, pl. a pecsétitisztító, cérna, azok a gyermekek gondoskodnak, kiknek a ruhát varrjuk. Így a szülők nem lesznek megterhelve, sem pedig zaklatásnak kitéve kézimunkaanyag miatt s a növendékek mégis minden gyakorlati hasznú munkát elsajátítanak s a szegény gyermekek nyomorán is segítünk. Megtanulják kímélni ruhájukat, mert látják, hogy az ilyen

ruha, ha kinövik is, átalakítva újabb szolgálatot tesz. De anyagi hasznon kívül még mély nevelő hatással is bír a fentemlített tanítási mód. A folytonos egymásért való munka, egymással való törődés egy benső vonzalmat, bizonyos testvéri érzületet ébreszt az iskolatársak között. A jótékonyág folytonos gyakorlása kifejleszti bennük a könyörület nemes érzelmét s a keményszívűeknek is kötelességükké teszi s megszoktatja velük a jócselekedetet. Egy meleg, emberi érzés lopózik a gyermekek lelkébe, mikor meglátják fáradtságuk gyümölcsét, a boldog mosolyt, mit az általuk készített meleg ruhácska festett az agyonfázott szegény, rongyos gyermek arcára. Sok öröme van a tanítónőnek is, mert alkalma van a nemes érzéseket gyakorlatilag plántálni a gyermekek szívébe, továbbá, ami a fő, csökken a mulasztók száma, mert sokan ruhahiány miatt maradtak ki az iskolából s végül ha nem is küszöböli ki teljesen kised államból a háború ördögét, de legalább nem vigyorg rá kaján szemével sok kis szegény gyermek széllel-bélelt rongyos ruháscskáin, lyukas könyökök keresztül.

Kocsán Aladárné,
ált. tanítónő.

Községi és hitfelekezeti tanítók és óvónők családi pótléka.

Az 1917/18. költségvetési év első hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló 1917: IX. t. c. 14. §-a az állami, vármegyei és államvasúti alkalmazottak családi pótlékáról rendelkező 1912: XXXV. t. c. cikkét, annak egyes rendelkezéseit módosítva, az 1913: XVI. t. c. alapján fizeteskiegészítő államszegélyben részesülő, nem állami (községi és hitfelekezeti) elemi népiskoláknál alkalmazott rendes tanítókra, tanítónőkre és az 1913: XL. t. c. alapján fizeteskiegészítő államszegélyben részesülő nem állami (községi, hitfelekezeti stb.) óvodáknál alkalmazott rendes óvónőkre is kiterjesztette. Ugyanezen törvényszakasz XIII. pontjában megadott a felhatalmazás arra, hogy az olyan elemi népiskola- és óvodafenntartóknak, akik tanerőik részére a törvényszerű fizetést eddig államszegély igénybevétele nélkül saját erejükkel biztosították és akik tanerőiket a törvényben megállapított családi pótlékban akarják részesíteni, beigazolt szegénységük esetén családpótlék-államszegély engedélyeztessék; még pedig a tanítókra, tanítónőkre nézve az 1907: XXVII. t. c. és az 1913. XVI. t. c.-ben megállapított, az óvónőkre nézve az 1913: XL. t. c.-ben megállapított módokat, feltételek és következmények mellett. A fizeteskiegészítő államszegélyben részesülő rendes tanítók, tanítónők és óvónők egy vagy több gyermekük után járó családi pótléka való igényüket a szükséges igazoló iratok bemutatása mellett az iskola, óvoda közvetlen felügyeletét ellátó iskolaszék, felügyelő-bizottság elnökénél jelentik be. Az igénybejelentés, mely írásban vagy szóban történhetik, bélyegmentes.

A bejelentésnek magában kell foglalnia: 1. az igénylő nevét és állását, annak feltüntetése mellett, hogy az illető iskolánál, óvodánál végleges, rendes minőségben van alkalmazva; 2. betöltött huszonegy évnél fiatalabb törvényes vagy törvényesített édes vagy mostoha gyermekeinek nevét és születésük időpontját; 3. azt, hogy ezek közül a gyermekek közül élvez-e valamelyik és ha igen, milyen ellátást? Tanítónőknél és óvónőknél a bejelentésnek

ezeken kívül magában kell foglalnia még annak a feltüntetését, hogy 4. a gyermek (gyermek) apja meghalt vagy holtá nyilvánított, vagy 5. a gyermek apja teljesen keresetképtelen és semmiféle állandó ellátása vagy jövedelme nincsen, vagy 6. a tanítónő, óvónő a gyermek apjától különválva él és hogy a gyermek az ő gondviselése alatt áll és eltartásáról ő gondoskodik, valamint hogy a gyermek apja nem az 1912:XXXV. t.-c. 2. §, illetőleg az 1917:IX. t.-c. 14. §-a alá eső alkalmazott. Ezek után az iskolaszéki, felügyelő-bizottsági elnök az általa legalkalmasabbnak talált módon köteles meggyőződést szerezni arról, hogy a bejelentett adatok és körülmények megfelelnek-e a valóságnak és köteles ezt a tanító (-nő), óvónő írásbeli beadványán vagy igénynek bejelentéséről felvett jegyzőkönyvben aláírásával és az iskolaszék pecsétjével tanúsítani. Az iskolaszéki (felügyelő-bizottsági) elnök a hozzá benyújtott írásbeli igénybejelentést, illetőleg az igénynek nála történt szóbeli összegezéséről felvett jegyzőkönyvet a meghatározott tanúsítvánnyal ellátva a bemutatott iratokkal együtt a vármegyei közigazgatási bizottsághoz felterjeszti. A fizetési-egészítő államsegélyben részesülő rendes tanítók, tanítónők és óvónők a családtagok után engedélyezhető családi pótlékban való részesítésükre vonatkozó kérésüket a szükséges iratok bemutatása mellett ugyancsak az iskolaszék (felügyelő-bizottság) elnökénél jelentik be.

Az írásban vagy szóbelileg bejelenthető kérésnek, mely bélyegmentes, a következő adatokat kell magában foglalnia: 1. A kérelmező nevét, állását annak feltüntetése mellett, hogy az illető iskolánál, óvodánál rendes, végleges minőségben van alkalmazva; 2. a kérelmező családi állapotát; 3. a kérelmező keresményéből eltartott, vele közös háztartásban élő és saját jövedelemmel nem bíró családtagoknak nevét, korát és a kérelmezőhöz való rokonsági viszonyát; 4. megjelölését annak az oknak, amely miatt a családtagokat a kérelmező tartja el, valamint az egyéb méltánylást érdemlő körülményeknek; 5. a kérelmező vagyoni viszonyainak a feltüntetését; 6. megjelölését annak, hogy a kérelmező egy vagy több gyermeke után járó családi pótlék iránt bejelentette-e igényét? Az iskolaszék elnöke a családtagok után engedélyezhető családi pótlék iránti kérésre nézve a gyermekek utáni családipótlékra vonatkozó eljárásról hasonlóan jár el, akinek az igénybejelentés alkalmával a tanítót, tanítónőt, óvónőt figyelmeztetnie kell, hogy az alkalmazásban vagy a családi viszonyokban beállott minden olyan változást, amely az eddig élvezett családi pótlék összegének leszállítását vagy felemelését, illetőleg teljes megszüntetését vonja maga után, azonnal köteles az iskolaszék elnökének bejelenteni s fegyelmi vétséget követ el az az alkalmazott, aki hamis adatok bejelentésével az iskolaszéki elnököt félrevezeti, vagy a félrevezetést megkísérli, valamint az az alkalmazott is, aki a családi pótlék összegének leszállítását vagy a családi pótlék teljes összegének megszüntetését maga után vonó változást nem jelenti be, vagy pedig annyira késedelmesen jelenti be, hogy abból az államkincstárra anyagi kár járhat.

A családi pótlék az 1917. júl. 1-jétől kezdve úgy a tanítóknál, mint az óvónőknél minden életkorú és a 24. életévet be nem töltött gyermek után évi 400 kor; úgyszintén családi pótlékban részesülhet az is, aki legalább két oly családtag eltartásáról gondoskodik, kiknek semmiféle jövedelmük nincs. A családtagok után engedélyezhető családi pótlék két családtag után annyi, mint egy gyermek után, három családtag után annyi, mint két gyermek után, négy családtag után annyi, mint három gyermek után, öt családtag után annyi, mint négy gyermek után és hat vagy ennél több családtag után annyi, mint öt gyermek után.

Körlevelek.

3897-1917. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye összes népoktatási intézeteinek igazgatóihoz és tanteroihoz.

A „Vasszékelő”-szobor előkészítőhivatala Magyarország társadalmához felhívást intézett, melyben tudtul adja a magyar társadalom tagjainak, hogy a székelység anyavárosában ünnepet, az öntudat és szeretet ünnepét ké-

szítik elő. Még pedig a székel katonák hírneves vitéz ezrede, a 82-ik gyalogezred emlékjelét akar létesíteni a nagy haza és a kicsi otthon iránti hűség és elszántság kifejezésére, mely célból a megalakult bizottság hazafias reménységgel és székel bizalommal adta ki felhívását és gyűjtőívét is.

Csak fillérek kéréséről van szó. A cél pedig tulajdonképpen a 82-ik vitéz székel gyalogezred özvegyei és árvái segítőalapjának megteremtése, melynek létrehozása érdekében a hazai lelkes társadalom szíves támogatása kéri.

Miután mindenestre tankerületem tanító-sága köréből is lesznek számosan, kik a fentebb jelzett nemes célra adakozni avagy adományt gyűjteni lesznek készek, ez okból mintegy kötelességszerűleg hozom tudomására Címnek a hozzám intézett megkeresés folytán a fentebbieket.

Az ismertetett célra szóló adományok és gyűjtött összegek mielőbb hivatalomhoz küldendők be, hogy az ekként felajánlott összegek haladéktalanul illetékes helyre továbbíthatók legyenek.

Eperjes, 1917. október 23. SZABÓ ELEMÉR, s. k., kir. tanfelügyelő.

3898-1917. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén levő összes állami elemi iskolák és állami óvodák igazgatóihoz, vezető tanítóhoz és óvónőkhöz.

Az áll. elemi iskolák és állami óvodák 1917/18. tanévi benépesítési adatainak egybegyűjtése céljából felhívom Címét, hogy a vezetése alatt álló iskolába, illetőleg óvodába a folyó tanévre beírt összes tanulókról, illetve óvodásokról szóló kimutatást a m. kir. vall.-és közokt. miniszter úr 128.000-1910. sz. rendeletével kiadott III-ik számú mintához való alkalmazkodással (feltalálható a minta a NÉPTANÍTÓK LAPJA 1910. évi december 1. számában) elkészítve, legkésőbb f. é. november hó 10-ikéig hivatalomhoz multhatlanul terjessze be.

Szoros mihezartás végett közlöm Címvel, hogy a mindennapi iskolai tanulókról, az ismétlőiskolásokról, valamint az óvodai növendékekről, külön-külön kimutatások készítenődök, s feltüntetendők a kimutatásokon az is, hogy az osztályok, csoportok az egyes tanerők között miként oszlanak meg s mely tanerők vezetése alatt állanak.

Értesítem még Címét, hogy amennyiben az iskolánál, óvodánál a növendékek létszáma a tanerők szaporítását szükségessé teszi, egyidejűleg betérjesztendő hivatalomhoz a fentebb említett miniszteri rendelettel kiadott IV-ik számú minta szerinti kimutatás is.

Eperjes, 1917. október 23. SZABÓ ELEMÉR, s. k., kir. tanfelügyelő.

3948-1917. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén az eperjesi kir. adóhivatal körzetébe tartozó tanítókhöz, tanító-nőkhöz és óvónőkhöz.

Az eperjesi m. kir. adóhivatal kérésére f. évi január hó 9-ikén 104. sz. alatt közöltem tankerületem tanerőivel, hogy a számfejtések és kiíratások akadálytalan fogantatás céljából a havi járandóságokról kiállított nyugták a m. kir. pénzügyminiszteri rendeletnek megfelelően legkésőbb a fizetési esedékséget megelőző hó 20-ikáig adandók be a kir. adóhivatalhoz. Az említett adóhivatal újabb megkeresése folytán figyelmeztetem az érdekelteket, hogy fizetésnyugtáikat mindenkor legkésőbb a hó 20-ikáig okvetlenül benyújtsák, mivel a roppantul felszaporodott munkálatok folytán a későn érkező nyugták figyelmen kívül hagyatnak és a következő hó közepe táján nyervek csak elintézték.

A nyugták beadásával késedelmeskedőket eljárásuk következményeiről ezennel tájékoztatom.

Eperjes, 1917. október 26. SZABÓ ELEMÉR s. k., kir. tanfelügyelő.

Hírek.

Figyelmeztető. A vall.- és közokt.-ügyi minisztr. rendelet értelmében a hősi halált halt vitézeinkről való kegyeleles megemlékezésül az iskolai ünnepély megtartására f. é. november 2-ika, illetőleg 5-ike jelöltetett meg. Ez ünnepélynél kapcsolatban az azon résztvevő ifjúság és közönség áldozatkész hazaszeretetének kifejezésére adománygyűjtés engedélyeztetett a haza védelmében elhunyt katonáink

és vitéz szövetségeseink sírjainak kegyeleles gondozására. A gyűjtött összegek még az napon való megfelelő továbbítására szükséges postai befizetési lap a NÉPTANÍTÓK LAPJA folyó évi október 18-iki számában az összes iskoláknak megküldetett. S az ünnepély lefolyásáról, valamint a begyűlt összegekről s annak megfelelő továbbításáról legkésőbb f. é. november 6-ig a kir. tanfelügyelőségnek jelentés teendő.

Arcképes igazolványok. A magy. kir. államvasutak vonalaira felárú jegy váltására jogosító arcképes igazolványok a jövő évre való érvényesítés végett vármegyénkől a miskolci áll. vasúti üzletvezetőséghez küldendők. Az egy hivatalba tartozók az ügyben együttes kimutatáson tartoznak folyamodni. A kimutatás rovatai: 1. Sorszám. 2. Név. 3. Állás. 4. Az igazolvány száma. 5. A családtag (neje, fia, leánya) megnevezése. 6. A fiú, leány életkora. 7. Illetékloróvás. (Megújítás, vagy új arcképes igazolvány kiállítás díja 2 kor. Elvesztett, vagy elrongált igazolvány kiállítás díja 3 kor.) 8. Jegyzet. Az illeték postabélyegben rovandó le, mely bélyegek a kimutatásra ragasztandók fel. Az igényjogosultságot a tanítóknál és óvónőknél a kir. tanfelügyelőség igazolja. A postai expediciósok lehetőleg ajánlva eszközözlendők. A fentebb említett üzletvezetőséghez a megállapított beosztás folytán az arcképes igazolványok érvényesítése és kiállítása iránt most már azonnal kell fordulni. A kassa-oderbergi vasúti arcképes igazolványokra vonatkozó rendelkezések általában alkalmazkodnak az államvasutak rendelkezéseikhez. Ezen igazolványok érvényesítését, valamint új igazolványok kiállítását a vasúti vezérigazgatóság Budapestben eszközözi. Itt kezelési illeték fejében új igazolványoknál 2 kor. és érvényesítésnél pedig 1 kor. fizetendő, mely díj postautalvány mellett készpénzben küldendő Budapestre a vasúti vezérigazgatósághoz, s a postai feladó-vevényt egyidejűleg az érvényesítés, vagy új igazolvány iránti kérelemhez csatolni kell.

A helyettes tanerőknek támogatása.

A vallás- és közokt.-ügyi miniszter a belügyminiszterhez átiratot intézett, amelyben arra kérte a belügyminisztert, utasítsa a közigazgatási hatóságokat, hogy a helyettes tanítókat támogassák, mert a közokt.-ü. miniszter arra a sajnálatos tapasztalatra jutott, hogy a hadbavonult tanítók helyettesítésére alkalmazott tanítók, túlnyomó többségben fiatal tanítónők oly súlyos küzdelmet vívnak a legszerényebb igények mellett is a lakás és ételmezés mostoha viszonyaival, hogy számos esetben kénytelenek lemondani kinevezetésükről, illetőleg megbízatásukról. A m. kir. belügyminiszter körrendeletben a vármegyei törvényhatóság első tisztviselőjét felhívta, hogy céltudatos intézkedésekkel és a közönségre való befolyással legyen a helyettes tanerők segítségére.

Új haladási napló. Belitzky Gusztáv losonczyi állami tanítóképző-intézeti tanár az elemi népiskolák részére új beosztású tanmeneti haladási naplót szerkesztett, melybe praktikusán illesztett be a csendes foglalkozás feltüntetésére alkalmas rovatot. Ezért elsősorban osztatlan iskolákban van hivatva kitűnő szolgálatot teljesíteni, de egyes osztályok számára is kiválóan alkalmas. A tanmenet néhány év alatt hatodik kiadását érte, s ára egész tanévre egy osztálynak 8 korona.

Felemelt családi pótlék. A vall.- és közokt.-ü. miniszter öz. Langer Vilmosné pécs-újfalvi áll. óvónő részére az 1917. évi IX. t.-c. alapján Irén és Margit nevű gyermekei után — az eddig utalványozott évi 200 kor. családi pótlék helyett — a folyó évi július hó 1-jétől kezdődőleg egyenként évi 400 kor. családi pótlékot engedélyezett.

Nyilvános nyugtázás az eperjesi Tanítók Háza javára befolyt összegekről: Adomány az Eperjesi Széchenyi-körtől 300 korona. **Tagdíjak:** Bihun János és Sárosi János 1916-ra 44 kor., Molcsán József 1916., 1917-re 8 kor., Podszedly Mátyás 1916-ra 4 kor., Podleszny Etelka 1917-re 4 kor., Orgonás Ede 1914., 1915., 1916-ra 12 kor. 50 fillér, Török Lajos 1916., 1917-re 9 korona, Török Lajosné 1916., 1917-re 9 kor., Habermann József 1916-ra 4 kor., Schmidt László 1915., 1916-ra 8 kor., Gálóczy Rezső 1907., 1908., 1911., 1912., 1913., 1914., 1915-re 28 kor., Matus József 1915-re 4 korona. Eperjes, 1917. okt. 20. **Slajchó** Mihály, pénztáros.

Elrekvirált r

hogy a katonai h elrekviráltak több lyeket régiségük, miatt nem kellett száma elég jelenték értőkből és a bud parancsnokság ké 17 harangot jelölt nős régészeti, vagy miatt a beolvasztás a illető egyházközség nyiben azonban a visszavenni, mivel a múzeumokban (a ben) fogják őket elho miniszter f. é. okt. jegyzékét az egyh ezek az alábbi leír azoknak származási h megtörténhessék, c helyi lapok útján is sárosmegyei is. A

1. Nagy harang, k soros fölirat, alatta kalapács és 1619. é keretben Paulus Mo női alakkal. 2. Kise GER+TETRA+GRA+ évszámmal. 3. Kiseb egysoros sűrű götű kis harang, felső r CUM PACE gótikus koronája *letörve*, AV nélkül). 6. Harang 60 nélkül, *csorbás pere* CUM PACE gótikus *Szentábrahám közse* 47182. sz. 7. Haran „Justus ex fide viv Szám nélkül. 8. Har Domini 1596.” körin templomból. 62,746. százból, HOC OPUS RIMASZOMBAT körira Szám nélkül. 10. I SANTE YOHANNES EV. 11. Harang, *törött*, COMES SIGISMUNDUS 1617. FIERI FECIT. A nélkül. (Igen valósz harang ez.) 12. Har átmérője 34 cm. 12 *gált*, korona nélkü FECIT EDIFICARE JO Alsó átmérője 62 cr koronája *letört*, *cs* ANDR. DEMETER. C 72 cm. Szám nélkü gótikus felirattal és FIERI FECIT SANCTAM DE BEDEGE 1599. 3063. szám. 16. Har jelzése XII-3008. Fe Tsináltatta. A Jedd Ao 1787.” Érdekes 17. Harang, alsó XII-2193. Felirata JOSEPHI NUTRICII VÉNYESIENSIS CURAV A, R. D. MOYSIS P PER STEPHANUM MAT becses emléke.

Köszönetnyilv és neje szül. Hay I Glasner cég fennál alkalmából az eper 1000 koronás és a koronás alapítványt konyha céljaira 1000 lelkü adományt hálá

írjainak kegyeletes összegnek még az obítására szükséges ANÍTÓK LAPJA folyó az összes iskolák- helyi lefolyásáról, s annak meg- 1917. november 4. 1917. november 4. 1917. november 4.

ok. A magy. kir. júri jog váltására nyok a jövő évre vármegyénkből a zetőséghez külden- rtozók az ügyben zznak folyomódi. Sorszám. 2. Név. zama. 5. A család- nevezése. 6. A fiú, rovás. (Megújítás, ny kiállítási díja ngált igazolvány egyzet. Az illeték mely bélyegek a el. Az igényjogo- óvónoknál a kir. postai expedialások ndók. A fentebb megállapított be- gazolványok érvé- most már azonnal bergi vasúti arc- sozó rendelkezések államvasutak ren- ranyok érvényesi- nyok kiállítását a ápesten eszközli. j igazolványoknál edig 1 kor. fize- ny mellett kész- re a vasúti vezér- i feladó-vevénny gy új igazolvány el.

ek támogatása. iniszter a belügy- t, amelyben arra sítsa a közigazga- nyeltes tanítókat i. miniszter arra a i, hogy a hadba- e alkalmazott taní- atal tanítónok oly egyszerűbb igé- felmezés mostoha etben kénytelenek illetőleg megbiza- miniszter korren- rényhatóság első tudatos intézkedé- efolyással legyen re.

Belitzky Gusztáv intézeti tanár az i beosztású tan- rkesztett, melybe ndes foglalkozás . Ezért elsősorban atva kitünő szol- sztályok számára menet néhány év ára egész tanévre

k. A vall.- és köz- Vilmosné pécs- 1917. évi IX. t.-c. gyermekei után 200 kor. családi július hó 1-jétől 400 kor. családi

z eperjesi Tanítók ről: Adomány az 10 korona. Tag- osi János 1916-ra 1917-re 8 kor., kor., Podleszny onás Ede 1914., ér, Török Lajos k Lajosné 1916., sef 1916-ra 4 kor., 8 kor., Gálóczy 12., 1913., 1914., 1915-re 4 korona. Mihály, pénztáros.

Elrekvirált régi harangok. Tudjuk, hogy a katonai harangrekviráló bizottságok elrekviráltak több olyan régi harangot, amelyek régiségük, illetőleg művészi kivitelük miatt nem kellett volna lefoglalniok. Ezeknek száma elég jelentékeny. Legújabbán egy szakértőkből és a budapesti cs. és kir. katonai parancsnokság képviselőjéből álló bizottság 17 harangot jelölt ki olyannak, amelyek különös régészeti, vagy művészettörténeti értékük miatt a beolvasztás alól mentesítendő. Ezeket az illető egyházközségek visszakaphatják. Amennyiben azonban azokat azért nem akarnák visszavenni, mivel nagyobbára töröttek, úgy a múzeumokban (a Nemzeti-ben és az Erdélyi-ben) fogják őket elhelyezni. A vallás és közokt. miniszter f. é. okt. 19-ikén küldte le ezeknek jegyzékét az egyházi főhatóságoknak, hogy ezek az alábbi leírás alapján állapítsák meg azoknak származási helyét. Hogy ez könnyebben megtörténhessen, célszerű ezeknek leközlése helyi lapok útján is. Akadhat köztük esetleg sárosmegyei is. A harangok a következők: 1. Nagy harang, koronája letörve, fölül kétsoros fölirat, alatta koszorúban kettős bányászkalapács és 1619. évszám, továbbá négyszögű keretben Paulus Mottho név és alatta medaillon női alakkal. 2. Kisebb harang korona nélkül, GER+TETRA+GRA+MATON felirattal és 1556. évszámmal. 3. Kisebb harang, koronája letörve, egysoros sűrű gótikus felirattal. 4. Összetört kis harang, felső része O REX GLORIAE VENI CUM PACE gótikus körirattal. 5. Kis harang, koronája letörve, AVE gótikus felirattal (szám nélkül). 6. Harang 60 cm. alsó átmérővel, korona nélkül, csorbás peremmel O REX GLORIAE VENI CUM PACE gótikus körirattal. XIV. század. **Szentábrahám községből** (Udvarhely megye). 47182. sz. 7. Harang, 30 cm. alsó átmérővel, „Justus ex fide vivit Anno 1617.” körirattal. Szám nélkül. 8. Harang, 101 kg. súlyú, „Anno Domini 1596.” körirattal. Az **úrvölgyi** r. kath. templomból. 62,746. szám. 9. Harang a XVI. századból, HOC OPUS FIERI FECIT THOMAS DE RIMASZOMBAT körirattal. Alsó átmérője 39 cm. Szám nélkül. 10. Harang, **törött.** Körirata: SANTE YOHANNES EVANGELISTE 1542.2550. szám. 11. Harang, **törött,** korona nélkül. Körirata: COMES SIGISMUNDUS FORGÁCH DE GHIMES... 1617. FIERI FECIT. Alsó átmérője 75 cm. Szám nélkül. (Igen valószínű, hogy Hertnekről való harang ez.) 12. Harang, glagol körirattal. Alsó átmérője 34 cm. 121,284. sz. 13. Harang, **rongált,** korona nélkül. Körirata: CAMPANAM FECIT EDIFICARE JOHANNES SZOMBATHALVI. Alsó átmérője 62 cm. 609. szám. 14. Harang, koronája **letört, csorbás peremmel.** Körirata: ANDR. DEMETER. C. K. 1576. Alsó átmérője 72 cm. Szám nélkül. 15. Harang, kétsoros gótikus felirattal és díszítménnyel. Körirata: FIERI FECIT SANCTAM CAMPANAM PAULUS NARY DE BEDEGE 1599. Alsó átmérője 76 cm. 3063. szám. 16. Harang, alsó átmérője 67 cm., jelzése XII—3008. Felirata: „Isten. Dicsőségére. Tsináltatta. A. Jeddí. Reformálta. Sz. Ekllesia. Ao 1787.” Érdekes népies díszítményekkel. 17. Harang, alsó átmérője 76 cm., jelzése XII—2193. Felirata: IN HONOREM SANCTI JOSEPHI NUTRICII CHRISTI ECCLESIA KÖSZVÉNYESIENSIS CURAVIT ANNO 1790. SUB CURA A. R. D. MOYSIS PÉTERFI: FUSA IN KORONA PER STEPHANUM MATE. A székely ipari ügyesség becses emléke.

Köszönetnyilvánítás. Glasner Mór úr és neje szül. Hay Etel úrnő, a Schwarcz és Glasner cég fennállásának 20-ik évfordulója alkalmából az eperjesi Izr. Nőegylet részére 1000 koronás és a népkönyha részére 2000 koronás alapítványt tettek, ezenfelül a népkönyha céljaira 1000 k.-t adományoztak. A nagylelkű adományt hálással köszöni az elnökség.

Nyugtázás. Báró Szalay Gábor a sárosvármegyei hadiárva javára 50 kor. és a 67-esek arany babérkoszorújára 20 koronát adományozott.

Öngyilkosság. Budapesten, az új Szent János-kórház idegosztályán felakasztotta magát **Freiberger** Salamonné sz. Groszmann Rella, eperjesi terménykereskedő 28-éves felesége, kit a kórházban ápoltak. Freiberger német október 25-ikén vitték el a kórházba és az idegosztályon helyezték el. Az elsőemeleti közös kórtéremben ápolták kilenc társával együtt, kikre Györfi Margit ápolónő felügyelt. Az ápolónő lement a betegek vacsorájáért, mire visszajött, Freiberger német már eltűnt. A többi ápolónővel keresésére indult s meg is találta a közös női kórtérlem ablakrácsán felakasztva. A rendőri bizottság, mely kiment a helyszínre, megállapította, hogy Freiberger német a fürdőszobából elvett lepedőre akasztotta fel magát. Levelet hagyott a férjének, melyben írja, hogy nem tudja elviselni betegségét és sehogysem tud beletörődni abba, hogy őt zárt intézetben helyezték el. Általános a részvét a közbecsülésben álló s katonai szolgálatot teljesítő férje és anyátlanul maradt kis leánykaja iránt.

Az Olympia és az Uránia

műsora

(november 4. vasárnaptól nov. 10. szombatig):

Vasárnap .. *A kuruzsló,* Csorostossal (Olympia)
*Dráma a padlás-
szobában*... (Uránia)
Hétfőn... .. *Vége a komédiának*
Tatjana Irrával... (Uránia)
Kedden .. *A halál útja,* Maria
Carmival és *kabaré*
teljesen új műsorról (Olympia)
Szerdán .. *Az átok rabja*... (Uránia)
Csütörtökön *A keresztespók,* Alwin
Neuss-szal és *kabaré* (Olympia)
Szombaton *Örök ellenség*... (Uránia).

Nyilvános nyugtázás. A Tótsóvári Állami Tisztviselők Köre által szept. 29-ikén rendezett jótékony célú zeneestély bevételéből 1521 kor., a kiadás kitétt 321 kor.-t, maradt tiszta jövedelem 1200 korona, mely négy legszegényebb német-sóvári tűzkárosult között osztották szét. A felülfizetések és jegy megváltások összege, mely a bevételben befoglaltatik, kitétt 1308 koronát. Felülfizettek: 300 kor.-t br. Ghillány Imre; 100—100 kor.-t: Trebunya Mátyás, Tokár Emil gyűjtése; 98 kor.-t Dobránszky János; 45 kor.-t Draskovich József; 40 kor.-t Kircz N.; 30 kor. Állami iskola gyűjtése Tótsóvár; 22 kor.-t Koós Béla; 20—20 kor.-t: Tahy József, Okolicsányi-Zsedényi Ede, Porubszky Béla, Kalmár Odön, Török-család; 18—18 kor.-t: Csáky Antal, Rónay Andor, Sándor József, Váczy József; 15—15 kor.-t: dr. Kelemen Béla, Orosz Tamás, Szeckay Dezső; 12 kor.-t Ardó Alfréd; 10—10 kor.-t: Szilárd Iván, Újvári Béla, Szántó Lajos, Csizsér István, Schwarcz Árpád, Eperjesi 3-as honvédtüzérek, Eperjesi 32-es vadászok, N. N., Klauszer Kálmán gyűjtése, Nemes Károly, Grócz Béla, N. N., Blickhardt József; 8—8 kor.-t: Szemere Márton, Klauszer Kálmán, Passuth Ferenc, Szabó Barna, Köhler József, Ungerleider Gábor, Dull Gyula, Dobránszky Endre, Szűcs Dénes; 7 kor.-t Kriszta Gyula; 6 kor.-t Papp N.; 5—5 kor.-t: Onnay Gyula, Frank Árminné, Vurdák Ferenc, dr. Barcsy Lajos, özv. Merényi Gyuláné, özv. Hámon Józsefné, Papp István, özv. Buday Kálmánné, Pálesch Árpádné, br. Ghillány Lászlóné, Török Lipót gyűjtése, Schwarcz N., dr. Szász János, Platy Imre, Klimkó Gyula; 4 kor.-t Szuchár Rózsika; 3—3 kor.-t: Markovics Béla, Szántó Zoltán, Balla József, Hans N., Blinkó N., Homicskó János, dr. Lázár Jenő, N. N., Szeckay Valika; 2—2 kor.-t: Liszy Jenő, Kernács Kamilla, Schmuck Hugó, Sotter N., Winkler N., Zacsóvics Róbert, Vajda László, N. N., N. N.; 1—1 kor.-t: Mikó Izabella, Mészáros Lajos, Simonovits N., Polyák Ilonka, Zaparkánszky Árpád. Fogadják úgy a felülfizetők, mint az estélyen szerepet vállalt úrhölgyek és urak, nemkülönben mindazok, kik az estély sikeréhez bármilyen módon a nemes cél érdekében hozzájárulni szívesek voltak, a kör vezetőségének s a rendező-bizottságnak leg-hálásabb köszönetét. *Porubszky Béla,* köri elnök, *Szeckay Dezső* köri pénztáros.

Felölös szerkesztő:
Dvortsák Győző.

Kiadótulajdonosok:
Koós Ernő és Frigyes.

Arlejtési hirdetés.

A helybeli tartalékkórház f. hó 16-ikától zárt árlejtés útján kívánja a **kenyér és zsemlye sütését** biztosítani.

A pályázni szándékozók felhivatnak, ebbeli ajánlatukat *f. hó 8-ikán déli 12 óráig* a tartalékkórház élelmezési kezelésénél (Szekcső-utca) benyújtani, hol a pályázati feltételek f. hó 4—6-ikán d. e. 9—11 óráig megtudhatók.

Cs. és kir. tartalékkórház
élelmezési kezelésénél.

1127—1917. szám.

Szállítási hirdetmény.

Alulírott m. kir. főbányahivatal kezelésé alatt álló sóraktár részére máramaros-sziget-kamarai sószállítóhivataltól 1918. évben érkező alak-, örlött- és marhasó (sajtolt és örlött) küldeményeknek az eperjesi vasúti állomásról a sóvári m. kir. sóraktárba leendő befuvarozása és beraktározásának biztosítása céljából, alulírt m. kir. főbányahivatalnál

1917. november 14-ikén d. e. 10 órakor

zárt írásbeli versenytárgyalás tartatik.

Versenyezni szándékozók felhivatnak, hogy magyar nyelven írt, 1-koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlataikat, melyekben az ajánlott egységárak számok- és betűkkel olvashatóan kiírandók az ajánlott évi összegnek megfelelő 5% bánatpénznek valamely állampénztárnál történt befizetéséről szóló pénztári nyugtának csatolása mellett a fenti határidőig annál is inkább nyújtsák be, mert elkésetten beérkezett vagy utóajánlatok feltétlenül visszautasíthatni fognak.

A szállítási feltételek az alulírt m. kir. főbányahivatalnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők, az ajánlatban határozottan fel- említenő, hogy azokat az ajánlattevő ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Tótsóvár, 1917. november 1-jén.

Főbányahivatal.

Megbízható úrinő

üzletfelügyeletre s
pénztári kezelésre
azonnal felvétetik

Goldberger Henrik cipőkereskedésében.

Gazdatiszti állást

keres földművesiskolát végzett, Sáros- megyében 15 évi prakszissal bíró, 40 éves, r. kath. vallású férfi. 1800 holdas gazdaságot öt éve teljesen önállóan vezet.

Szíves megkeresések e címen kéret- nek: *Poremba Jenő* u. p. Kükemező, Sárosvármegye.

Egy :: pedálos

cimbalom

eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Árverési hirdetmény.

Az EPERJESI BANKEGYLET részéről
közhírré tétetik, miszerint a nála

száma	lejárati ideje	Előleg	
		kor.	fill.
Arany-, ezüst-, ékszer- stb. neműek			
11384	1916. december	31.	16
11525	" "	31.	270
11553	" "	31.	35
12046	" "	31.	42
12071	1917. március	31.	19
12161	1916. december	31.	685
12229	1917. március	31.	200
12550	1916. december	31.	240
12569	1917. március	31.	70
12931	1916. december	31.	13
13273	" "	31.	24
13400	" "	31.	25
13729	" "	31.	160
13757	1917. június	30.	75
14012	1916. december	31.	120
14027	" "	31.	150
14100	" "	31.	90
14438	" "	31.	16
14447	" "	31.	100
14614	" "	31.	80
14669	" "	31.	24
14678	" "	31.	24
14689	" "	31.	19
14691	" "	31.	135
14739	" "	31.	40
14742	" március	11.	45
14752	" október	8.	55
14785	" december	31.	62
14786	" március	3.	700
14791	1917. március	31.	14
14793	1916. szeptember	21.	25
14796	" december	31.	30
14822	" május	8.	120
14829	" december	31.	35
14834	" június	4.	24
14835	" "	7.	22
14838	" "	7.	40
14842	" "	14.	160
14848	1917. június	30.	45
14856	1916. július	4.	30
14904	1917. április	11.	35
14927	1916. december	12.	280
14939	" "	26.	120
14941	1917. június	30.	100
14947	" január	4.	100
14954	" január	17.	80
14966	" február	2.	70
14970	" február	7.	20
14990	" március	5.	40
15004	" március	20.	45
15014	" április	23.	30
15034	" június	3.	50
15039	" június	13.	120

szám alatt elzálogosított és bezárólag f. évi június 30-ikáig lejárt ékszertárgyakból álló kézizálogok

1917. november 5-ikén

reggeli 9 órakor az intézet helyiségében, az alapszabályok értelmében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatni fognak. Ezen zálogok az árverés napjáig az illető felek által rendezhetők.

Rendezések az árverés napján el nem fogadhatók.

Eperjes, 1917. szeptember 10-ikén.

Az Eperjesi Bankegylet igazgatósága.

Arany-érem Wien 1912.

Ideggyenge férfiak

használják az

Evaton-tabletták-at,

melyeket a modern gyógyászat alapján készítenek és orvosok is melegen ajánlják.

Ezen tabletták rendelhetők:

20 drb-os dobozokban	4 kor.	20 fillérért,
50 " "	10 koronáért,	
100 " "	18 " "	

Főraktár:
"HUNNIA"-GYÓGYSZERTÁR
Budapest, Erzsébet-körút 56. sz.
Postai szétküldés naponta, :: postaköltség 1 korona.

A Főutca 40. sz. (Kóós-) házban egy ÜZLETHELYISÉG

1918. május, esetleg már febr. 1-jével kiadó.

1913-1917. kig. szám. Kiszseben sz. kir. város polgármesterétől.

Faarverési hirdetmény.

Kiszseben szabad királyi város részéről közhírré teszem, hogy a város képviselő-testülete az 1931-1917. szám alatt a városi erdőben eladásra kijelölt és 36,730 köbm. mű- és épülettára becsült 19,561 darab jegenyefenyőtörzs eladására 1917. évi október 23-ikára kitűzött árverés eredményét kielégítőnek nem találván, az előbbi árverési feltételeknek akkénti módosításával, hogy a kitermelési időtartam 1922. évi december 31-ikéig állapított meg, s hogy a fának az erdőben való ácsoltatása megengedtetik, új határnapot tűz ki.

A zárt és írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverés Kiszseben szab. kir. város házában, a polgármesteri hivatalban 1917. november 20-ikán d. e. 9 órakor fog megtartatni.

Kiszseben, 1917. október 27.

Eiszelt Antal s. k.,
kir. tan., polgármester.

Könnyű, kétüléses féderes kocsi

eladó
Szentlászló-utca 8.

Legjobb hely, ahol Ön osztályozó pénzszekrényét eladhatja, maga a gyár.

Címe:
Wien, VII, Siebensterngasse Nr. 31.

Viszketegség, sömör, rüh.

Leggyorsabban elmulasztja a dr. Fleisch-féle eredeti BARNÁ ZSÍR.

Nincs szaga, nem pszik. Mindig eredeti pecsétet, dr. Fleisch-félet kérjünk. Próbátégely 1-60 K, nagy tégely 3 K, családi tégely 9 K. Kapható a helybeli gyógyszertárakban vagy direkt a készítőnél rendelhető: dr. Fleisch E. •Korona-gyógyszertára, Győr.

Lóárverések Istvánhután egyelőre nem tartatnak.

Újabb lószállítmányok esetleges beérkezése után az árverések napja idejekorán a sajtó és a közigazgatási hatóságok útján közhírré fog tétetni.

Lókörház-parancsnokság.

Középiskolai és polgári iskolai magánvizsgákra

osztályösszevonással, érettségire a leggyorsabban, felelősség mellett készít elő a Zsoldos Tanintézet

Budapest, VII., Dohány-u. 84. Telefon 32-40.
□ Ismertetőt küld az igazgatóság. □

Ullstein

szabásminták átalakításokhoz is.

Állandóan
2500

modell raktáron!

Nagy választék sötét-kék, fekete és divat-kelmékben, tiszta gypajúból.

Próbaszabásmintákat ingyen és bérmentve küldök.

STERN JÓZSEF

cs. és kir. udv. szállító Budapest, IV., Kalvin-tér 1. sz.

HIRDESSÜNK
AZ EPERJESI LAPOKBAN!

Az 1918. évi NAŠA ZASTAVA tót naptárba

• HIRDETÉSEKET •

november 15-ikéig fogad el a kiadóhivatal.

Egész oldal ára 60 kor.
Féloldal . . . . . 30 kor.
Negyed oldal . 15 kor.

EP

Előfizetési ár
Egész évre . . .
Félévre . . . .
Negyedévre . . .
Hirdetési díj: Egyh
peletsor egyszeri bír
15 f. Közlemények so

He
szólítja a haz
sadalom min
les tőkét a
Hetedszer for
áldozatkész,
hogy figyelme
mellyel a mag
hőseinknek
S egy pe
abban, hogy
esőn eredmén
eddig hat k
ményével.

Sárosvárm
nek a háború
ban tengerny
jutott osztály
zeti kölesönje
Hiszen es
alábbi száml
gyöznünk mi
kezőt állítan

A három
hadikölesönre
koronát jegy
az Eperjesi I
I. hadiköl
II. "
III. "
IV. "
V. "
VI. "

a Sárosvárm.
I. hadiköl
II. "
III. "
IV. "
V. "
VI. "

az Eperjesi
I. hadiköl
II. "
III. "
IV. "
V. "
VI. "

CSEME
LEGJO